

[Justitsministeren.]

lovforslaget at nå frem til en forøgelse af antallet af svangerskabsafbrydelser, og tilføjer:

„Tværtimod. Det er forslagsstillernes opfattelse, at netop under en sådan lov vil der være mulighed for at formindske antallet“.

Jeg tror ikke, dette er realistisk tale. I de lande, hvor der gennem lovgivning eller praksis er indført ordninger, der betyder eller nærmer sig det, man kalder fri abort, har disse ordninger vistnok i alle tilfælde medført et øget abortantal.

Man kan søge at begrænse antallet af aborter på tre måder, nemlig for det første gennem forbud mod svangerskabsafbrydelse, for det andet ved øget vejledning i brug af antikceptionelle midler og for det tredje ved social hjælpevirksomhed over for gravide kvinder. Giver man afkald på brugen af det første af disse tre midler, bør man nok være indstillet på at skulle øge indsatsen på de to andre punkter, hvis man ønsker at undgå en stigning i det samlede antal aborter.

I sin fremsættelse udtaler hr. Morten Lange endvidere, at det ikke er forslagsstillernes hensigt at optage en debat om svangerskabsafbrydernes moralske og etiske problemer. Men en sådan debat kan vi naturligvis ikke komme uden om, og det bør vi da heller ikke forsøge. Problemet har jo alvorlige etiske aspekter. Det, jeg sigter til, er ikke seksualetiske betragtninger, dem skal jeg lade ligge, men etiske synspunkter vedrørende på den ene side respekten for kvindens ret til at bestemme over sig selv og på den anden side den respekt for liv eller begyndende liv, som forbud mod svangerskabsafbrydelse er udtryk for. Man kan have forskellige opfattelser af vægten af disse etiske betragtninger for og imod udvidet adgang til svangerskabsafbrydelse, men de har krav på en plads i en offentlig debat om spørgsmålet.

Min egen afvejning af synspunkterne fremgår vel af, at jeg har erklæret mig som tilhænger af en udvidelse af adgangen til abort. Men jeg har forståelse for og respekterer, at andre anlægger en anden vurdering.

Ordføreren for forslagsstillerne (Morten Lange): Jeg vil gerne takke justitsmini-

steren for hans bemærkninger til lovforslaget. Jeg finder, at justitsministerens bemærkninger var særdeles konstruktive, og selv om jeg ikke er enig med ham i alle enkeltheder, forekommer det mig, at et sådant oplæg fra ministerens side giver betydelige muligheder for at komme videre i dette vigtige lovgivningsanliggende.

Det er jo meget mærkeligt at se, at selv om selve svangerskabet, selve befrugtningen, alle de biologiske træk, virkelig ikke er undergået nogen ændringer i umindelige tider, synes der i den senere tid i den etik, som omgiver problemerne, at være et ganske afgørende skred. For en 2-3 år siden rejste jeg i det høje ting et lille, beskedent spørgsmål om seksualundervisning i skolen og fik naturligvis et udtømmende og høfligt svar fra undervisningsministeren; men det var ganske betegnende, at dengang var der sådan lidt beklæmthed i tinget over, at man dog kunne tale om den slags ting fra denne udmærkede talerstol. Siden, må jeg sige, er vi blevet overordentlig dygtige til at jonglere med spiraler, polygoner, og hvad der ellers kan være af forskellige muligheder i forbindelse med antikception. Jeg tror, at selve det, at debatten også er ført herind, vil gøre en naturlig ting naturlig, og det giver en langt bedre baggrund for at komme videre også med grundlaget for svangerskabslovgivningen. Jeg tror, vi er kommet ind i en periode, hvor vi kan diskutere disse sager i en langt mere, skal vi sige afslappet stemning, og det er særdeles nødvendigt.

Det var ikke fra vor side hensigten at rejse det etiske problem, og det var med ganske præcist overlæg. Det forekommer mig, at den debat i virkeligheden er det enkelte menneskes debat. Hvert enkelt menneske må have lov til at have sin etiske opfattelse af svangerskab og svangerskabsafbrydelse. Men det er et meget stort spørgsmål, om denne etik skal gå så vidt, at man også kan binde andre til at være tvunget til at have den samme.

Der er måske noget om, at enten former adfærden sig på lidt længere sigt efter loven; vi har jo hyppigt set, når vi har indført en lov, at efterhånden vænner folk sig til at rette sig efter den. Men der er andre tilfælde, hvor loven må indstille sig efter adfærden. Dette er et af de tilfælde, hvor vi, så vidt vi